

Töölise Hääl

Eestimaa Töölisühingute Keskliidu häälekandja

Nr. 11

Nowember 1930

III aastakäik

Tellimise hind postiga:
 Hastas . . . . . 60 senti
 6 kuu peale . . . . . 30 „
 3 „ „ . . . . . 15 „
 Tellimisi wõtawad vastu kõik
 postikontorid ja ametiühingud.

Ilmub 1 kord kuus.
 Aadress: Tallinn, W. Pärnu mnt. 31.
Üksiknumber 5 senti.

Kuulutuste hinnad:
 1 lehekülj. . . . . 35 kr.
 1/2 „ . . . . . 18 „
 1/4 „ . . . . . 9 „
 Teksti ees ja tekstis —
 50% kallim.

SISUKORD:

1. Põllutöölise küsimus riigikogus.
2. Pool aastat E. T. Keskliidu igapäewast tööd.
3. Rahwuswahelise ametiühingulise liikumise teine järk.
4. Ülewaade E. T. Keskliidu nõukogu tööst 13. now.
5. Ametiühingute ligemad ülesanded.
6. Soome ametiühingulise liikumise ülesehitamine.
7. Kaubalaewa mehaanikud pidasid nõu.
8. Majateenijate ametiühingu tööst.
9. Lukustatud piirid.
10. Wõitluse reaktsiooni vastu.
11. Schweitsi ametiühingulise Liidu 50-a. juubel.
12. Töötute meremeeste koosolek.
13. Teadusemehe otsus kapitalistliku majanduskorra suhtes.
14. Teateid ametiühingutest.
15. Palju kulub nõõri Eesti rahwa ülespoomiseks.

EESTIMAA TÖÖLISÜHINGUTE RESKLIIDU WÄLJAANNE

1 9 3 0

Igäüks kes tahab lugeda tõsist ja
väärtuslise sisugä ajalehte,
tellib endale päevalehe

„Rahva Sõna“

„Rahva Sõna“ on moodsamini toime-
tatud ajaleht, sisult alati huvitav ja
värske.

Kirjeldused ja juhtkirjad kõige laiema rahva-
kihi huvidekohased.

Pilte üle maailma igalt poolt.

Romaane parematelt kirjanikkudelt, põnevaid ja
huviküllaseid.

Kirjasaatjad välismail kõigis suuremates linna-
des ja kodumaal igalpool üle maa.

Tellimise hind odavam kui ühelgi teisel päevalehel:

1 kuu postiga	1 krooni	25 senti
2 „ „	2 „	50 „
3 „ „	3 „	50 „
6 „ „	6 „	75 „
12 „ „	13 „	— „

„Rahva Sõna“ II väljaanne

ilmub päevaleht „RAHVA SÕNA“ kõrval 2 korda
nädalas, igal kesknädalal ja laupäeval, missugune
tellides eriti odawahinnaline:

1 kuu postiga	40 senti.
2 „ „	80 „
3 „ „	1 kroon 20 senti.
6 „ „	2 „ 25 „
12 „ „	4 „ 50 „

**Tellimisi võtavad vastu kõik posti-
asutused ja oma tellim. vastuvõtjad**

Töölaliste Hääl

Eestimaa Töölisühingute Keskliidu häälekandja

Nr. 11

November 1930

III aastakäik

Põllutöölaliste küsimus riigifogus.

Järeldusi peetud vaielustest.

Mitmendat nädalat käivad meil vaielu-
jed riigifogus põllutöölaliste olukorra kindlus-
tamise pärast. Vaieluste aluseks on Eesti
Sotsialistliku Töölaliste partei riigifogu riih-
ma poolt esitatud põllutöölaliste töötaja ja
palgaolude korraldamise teaduseelndõu, mis
esitatud juba aasta tagasi ja mille niilid jõi-
tiaalkomisjon paneb ette liikata tagasi.

Vaielesjed otutusid nimelt jellepoolest hu-
vitawaks, et siin niisugused poliitilised riih-
mitused nagu koondusajunilid, põllumehed
ja tööerakond ol'd junnituid otse ja arwalikult
ühtlenu, kas tahawad nad koalitsiooni riih-
madena hoolitjeda ka põllutöölaliste, kui ilhe
juurema rahwa otse. Umbkaudsete arwes-
tamiste järgi on meil kütjelisi põllutöölisi
wähe üle 80.000. Arwestades ka nende pere-
konna liikmeid, tõuseks nende arv, kes huwi-
tatud jellest teadusest, wähest 120—130 tu-
handani. See on arv, mida meie wäikeste
rahwa juures ei saa jätta kahelilma wähele.

Muidugi ei illatunud kedagi põllumeeste
kogude järjult wõetud eitaw seisukoht.
Nende huwides on muidugi jaada odawat
palgalist töötõudu ja kohustada palgalisi
tõõtama wõimalikult juurem arv tunde päe-
was. Nende riihima kuulud rkl. Lannu pu-
ges nahast wälja, et ainult leida argumente
pikema töötaja wajaduse põhjendamiseks. Ta
tegi ekskurjioone kõiidesse riihidesse, igat
wähegi tema huwides leidumat töötasja piili-
dis ta ilidistada ja tõlgitjeda wael enam
maapidajate kasuks. Rkl. Wontman aga
wõttis enese lahendada põllutöölaliste palga-
küsimuse. — See mees peab end asjatundjaks
igal ajal, räägib barga näoga kõige juuremat
rumalust, mis teinekord toob piirilistuse
puna itegi ka riihmataslaste põskile. Kas

makjab siis eriti allakriipjutada, et tema käes
oli lihtjalt kältitagu näidata, nagu teemiks
meie põllutõoline määratumat palka. Ta
rehtendas mustatunsmilfu wäledusega mittu
jalgratast oleks wõinud põllutõoline oma
palgaga osta enne sõda ja mitu jaoks ka
praegu ning kuupalju pidi taluperemes
müüma ennesõda sealihka, et jaada kottu su-
lase palga ja kui palju jeks kuulub niilid. Nõif
need arvud kõnelewat peremehe kahjaks ja
sulase kasuks. Lõputks järgnes piif tiraad
jelle üle, et põllumees ka parema tahhime
juures ei suutwat maksta enam, töölaliste pal-
gad olla itegi üleliia kõrged ja neid olla
wajaja wähenada, kui ei taheta lasta minna
põllumajandust pankrotti. — Ja tee ka kõiit,
mis teesuguse tähtsa küsimuse otustamisel
oli tura ettewõtjate esindajatel wastuwäide-
teks. Et põllumehed sõja kestes kustunud
wõlgadest wabanenud ja teega kõwasti riitas-
tunud, et riif neile odawate piikaajaliste loe-
nudega wastutunud ja aidanud maaparan-
duste, uute hoonete piistitamise, seemne-
wilja warustamise, piilmaitingute ja tap-
majade finantseerimise jne. teel tõsta nende
majapidamiste tulust, jellest ei tahha põllu-
meeste esindajad teada midagi. Saanuti ei
wääri nende silmis mingit tähelepanu, et
1920—22. aastaga wõrreldes on meil elukal-
lidus palju enam tõusnud, kui põllutõöliste
palgad, teega ilidine olukord kujunenud põl-
lutõöliste kahjaks.

Teisest küljest on teada, et riif terawilja-
teadusega, perekonijondi loomisega ja niisutol-
ide tõstmisega on wõimaldanud juurepõllu-
pidajatel jaada lihtatuks osalt riigi, osalt kogu
tarwitajaskonna — ka põllutõöliste arwel.
Uga kui tee on riit, siis tahakjime teada, mis

õigus on riigil tulla vastu ainult ühele kühile — suurpõllumajandusele ja jätta teine oja põllumajanduses tegutsevaid inimesi — põllutöölisi ilma ühegi kaitseta. — Praegu maksab meil küll põllutöölise tööaja ja palgaolude korraldamise seadus, kuid see on 1922. aastast saadik tööerakondlase Schulbachi armast ilma ühegi jantšioonita ja jeda ei teostata tegelikult elus. Sotsialistliku riigina eelnõu ei taha muud kui viia ellu jeni maksivaid norme ja osaliselt määrata neid kindlama kujulisteks. Seejuures on võetud eeskujuks teiste kultuurmaade vastavad normid, mis juba teostatud ja millest on näha, et nad pole mitte jaanud hukatawateks põllumajandusele. — Küll aga wõidakse kõikjal panna tähele, et põllutöölise õiguste kindlustamine ja normeerimine loob maal stabiilse tööliste kontingendi, millest põllumajandusele aina kasu. Meie wiletsate palga, töö ja korteriolude tõttu on põllumajandus öieti läbiõõdu hooviks, kus igaüks peatub waid üürifelt aega hetkel, mil tal pole wõimalik minna kuhugi paremasse kohta. Riipea, kui jaks aga awaneb wõimalus, läheb iga arukam, teowõimelisem ja energilisem inimene minema ja järele jääwad üksi kõige mannetumad. Kas julgeb ükski põllumajanduse sõber tulla heakskiitma seesugust nähet? — Waewalt! Ainult Donkman-Damme taolised hiilibid, kelle elutarkus rajatud „higiarajamise“ süsteemile jõandawad pidada kiini wanadest mõisnikkude ja teoorjuse aegsetest põhimõtetest, kus ettevõtja tahe oli tööliste juhtes käsi ja prohwetid kolku. See on ka ojal põhjuselt praeguse põllumajanduse werewasusele, millest ta tohib üksi sel korral, kui ratsioonalseerimine teostatakse nii tööwõttes kui tööjõu kätitamises.

Kui põllumeeste kogude tegelased tulid lagedale awalikkude argumentidega põllutöölise seaduse vastu, siis koondusajurid ja tööerakondlased pidasid paremaks end wäljendada ainult wahelhiiliste abil. Sa neist on näha, et need rühmad suhtuwad sellesse seadusse sama waenuulikul, kui kogumehedki.

Kuigi enamus ajurikkudest ije ei kasuta poliitilist tööjõudu, on nende esindajad riigikogus aga mõtlesüdamed mehed, kes harjunud kõikjal süle ja seljaga wõbma. Miks siis mitte wõtta kogumeeste abiga ka põllutöölise seljast mitu nahka. — Niisugune on juba paraku nende jaanameeste hingeolu. Mis puutub aga tööerakonnasse, siis sellel julab keelel alles tolli-pontsi magus noos ning ta ei taha teada millestki muust, kui et püüaks üksi praegune walitus, kes millegi ees ei löristi ette, kui tarwis pressida töötawatelt hulkadelt midagi wälja kühjaste kuldfondade kasuks. Sa kuidas ja lajed mingi tühipalja põllutöölise küh huwides langeda seesugusel kallimeelsel walitusel, kes annud Tšitronitele, Steinidele, Wotermannidele ja teistele suurkapitali meestele kes kuuluwad ka tööerakonda — kätte miljonid rahwa raha. Wäike, waene mees on jeni kannatanud, tema wõib kannatada ka edaspidi. See on tööerakonna ewangeelium.

Pole mingit kahtlust — Eesti Sotsialistliku Töölise Partei poolt esitatud põllutöölise seaduseelnõu liikutakse kogumeeste, koonduslaste ja tööerakonna häältega tagasi. Aga see ei tähenda, nagu poleks see seadus eluline, nagu sijaldaiks ta norme, mis kahjulikud meie majanduselule. Ei, praegu on enamus põllutöölisele waenuliku olluse käes, kes jeda ka kasutab täiel määral. Kuid sellest peawad põllutöölised tegema järelduse. Suurtalunikkude eeskodades ja jaanahurhkutes waenlewad kiinned tuhandad peawad liituma Üleriikliku Maatöörakwa ühinguga ja siis juba organiseeritult algama wõitlust.

Weel on põllutöölisestegi keskel küllalt neid, kel peas sumiseb kodanlike lehtede ja agitatorite wale-isamaalik sõnademülin, weel leidub neid, kes ei saa aru kuidas kasutada põhiseaduslikke õigusi oma huwide kaitses. Praegused waelusjed riigikogus peatjid aratama kõiki seesuguseid ja sudnma neid lõpuks awama filmi ja tulema weendumisele, et ainult organiseeritud jõuga juudetakse end panna maksima, nagu see sündinud kõitides teisteski kultuurmaades.

Tööline! Oled sa juba ametiühingu liige?

Ainult ametiühingu kaudu wõid oma elujärge parandada!

Pool aastat E. L. Refkliidu igapäewast tööd.

Järjest laienevat tegevust takistab aine line kehvus.

Refkliidu nõukogule ehitatud aruande kokkuvõte.

Suvised Refkliidu tänavuaastases tegevuses on olnud, nagu varemailgi aastail, vaiksemad talvisest tegevushooaegadest. Siiski on Refkliidu juhatus pidanud kolme koosolekuid ja läbi maadanud üle 80 asja, ning sekretariaat ligi paarikümnel koosolekul lahendanud üle poolteistkümne küsimuse.

Tegutses on kodumaise ülesannete tähtsusele ka rahvusvahelisel alal, täites ka Refkliidu otsekohest ülesannete teatavas ulatuses ka kohaliku — Tallinna — ametiühingulise keskkorralduslooni aset. Ligimaval talvisel hooajal avaneb loodetavasti võimalus enam-vähem wabaneda kohaliku laadi ülesannetest ja panna seda juuremat rõhku otsekohest keskkorralduslooni ülesannete täitmisele.

Rahvusvahelisel alal valmistati Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu aastaaruannete jaoks ülevaade Refkliidu tegevusest ja Eesti ametiühingulise liikumise ning majanduslikust olukorrast Eestis üldse. Töötati läbi, Merimeeste Liidu kaasaabil, ankeetlehed liikumuste kohta, millised olid tänavu rahvusvahelise töökongressi päevakorras. Peeti kirjanduslikku N. A. Liiduga ja paljude välismaalaste ametiühinguliste organisatsioonidega, tehti ja lenitati ametiühingulist kirjandust, eeskätt N. A. L. väljaandeid, millest ainuajal on Eestis praegu Refkliit.

Refkliidu esitajana võttis sekretär N. Must oja rahvusvahelisest töökongressist Genfis, Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu kongressist Stockholmis, Soome ametiühingute uue Liidu asutamise kongressist Helsingis ja koos juhatusel liitme N. Ostradinašega — Läti ametiühingute kongressist Riias.

Koostis ametiühingute juhi Thorbergi surma puhul saadeti lahunu hawal pärg Läti am. üh. kaadri Wezkalni kaudu.

Soome ametiühingute Kongressi eel kuulustas Refkliitu N. A. Liidu uus peasekretär Schevenel, kes kohapeal tutvines Refkliiduga ja meie ametiühingulise liikumise üldse.

Linelist toetust on Refkliit saanud N. A. Liidult ja Koostis Am.-üh. Liidult. Viimaselt on palutud ka tuleval aastal toetust ja

nimelt ametiühingulise organisatori ametisjapanemiseks, mida juhatus peab väga vajalikeks.

Kodumaise tegevuse alal võeti oja töölistesse puutuvate seaduseelnõude läbimaatamisest riigikogu komisjonides ja arutati need eelnõud enne läbi sekretariaadi ja juhatusel koosolekul. Samuti peeti ühendust riigikogu sotsialistliku rühmaga, ehitades sellele juurivaldust liikumuste kohta, milliseid tuleb algatada riigikogus, ja toetades oma seisukohti rühma poolt algatatud seaduseelnõude kohta. Arutati ka Tallinna töörõhi juhtimise ümberkorraldamise kava ja saadeti me põhikirja alusel onud esitajad (smd Tulp ja Sirro) töörõhi nõukogusse.

Mitmesuguste päevafüüsimuste arutamiseks korraldati ametiühingute juhatusel ja töölisvanemate ühiseid koosolekuid ja tutviti küsimisel alla töötatöölise toimefond, kelle ülesandeks on valgustada töötatöölise olukorda ja kaasa mõjuda energilisemaks tööpuuduse vastu võitlemisel.

Sügisel võeti päevakorrale ametiühingute tegevuse elustamise liikumise ja sellega ühduuses Tallinna Refkliidukogu ja Refkliidu ülesannete lähem äramääramine, et vabastada Refkliidu kohaliku ulatusega ülesannetest. Saadeti kõnelejad am.-üh. koosolekule, võeti oja nende peakoosolekutest ja arndati paralleelselt tegutsivate ametiühingute liitnisi ning uute asutamist seal, kus need veel puuduvad. See töö kestab edasi ja kujuneb talvisel hooajal üheks tähtsamaks ülesandeks.

Kuna juurel tagurlus erilise hooga tõstis pead Soome Lapua-liikumise eeskujul, avaldas Refkliidu juhatus erilises üleskutses omad seisukohad selle liikumise kohta ja näitas ametiühingule ning kogu tööliisklassile kätte rea ülesandeid oma seisukohtade kindlustamiseks pealtingi vastu. Rahjuks ei kasutanud aga ühingud kohtadel neid võimalusi tarvitada energiaga tööliisklasside olukorra selgitamises. Sedagi tööd tuleb jätkata.

Käsitte võeti ka Refkliidu järjekordse Kongressi eeltööd. Kongressi katkestamise pidada 2.—3. aprillini 1931. a. lähedases ajalisel

ühenduses Läti km.-üh. kongressiga, et seega hõlbustada välismaa külastite osavõttu.

Reffliit võttis osa ka sm. Mikkel Martna 70. a. juubelpäevast, mis korraldati 17. sept. j. a. ja annetas juubilariile auaadressi.

Kuna „Töölise Maja“ (Wahfali puies-tee) sekwestreerimisega osa ametiühinguid kippus jääma ilma ruumideta, astuti samme selle maja ruumide üürimiseks. Sillem selgus aga, et Reffliidul on joodsamad võimalused neile ametiühingule ruume muretsema „Töölise Kodus“ (W. Wärnu mnt.), mispäraft eeltähendatud ruumide üürimisest loobuti.

Saadi kätte Tallinna linnawalituse kões hoiul olevad endise fuletud Tallinna Reffliidufogu warandused, nimelt: raamatukapp, mööbel, muusikariistad j. m. Raamatukogu, kus puuduvad igasugused nimekirjad, seatakse korda ja tehakse kättesaadavaks tarvitajatele. See töö on wiibinud rahja puudusel.

Loetust saadi Tallinna linnalt ruumide ülespidamiseks 1000 krooni; tulewaks aastaks on palutud samaks otstarbeks ja raamatukogu heaks kofku 2500 krooni.

Selmiste aastate eeskujul korraldati ka tänawu 1. mai puhul Tallinnas rongikäik mittinguga ja lasti wälja päewakohane lendleht.

Lõpuks olgu tähendatud, et Reffliidu sekretariaat ja juriidiline büroo on wõimaluste piirides kõiki toetanud, nii ametiühinguid kui ka nende üksikuid liikmeid, kes nõu ja abi on wajanud. On esitatud tarbetorral märgufirju walitfusajutustele ja saadetud delegatfioone mitmesuguste küsimuste selgitamiseks.

Ei saa ka märkimata jätta, et Reffliidu tegevuse arenemist tuntawalt taustab äärmiselt piiratud aineline külg. S. W—r.

Rahwuswahelise ametiühingulise liikumise teine järk.

Organiseeritud töölistkonna uusi sähite.

Theodor Leipart*).

Ametiühingulise ajaloo esimene järk.

See tõsiasi, et Rahwuswahelise Ametiühingulise Liidu Stokholmi kongressi wõttis päewakorda majandupoliitilise programmi, on parimaks tõendusaks ametiühingulise liikumise wõimjast edust. Sest enne maailmasõda piirdus meie tegevus pea eranditult sotsiaalse alaga. Ametiühingud pöörafid tolkorral tähelepanu peamiselt sotsiaalpoliitikaale, mida awalikultes tunti alles wähe; nemad muutufid sotsiaalfindlustuse, töwaja piiramise ja töwfaitse wäljal esiwõitlejateks. Sealjuures tuli neil rakendada oma jõud weel ühe teise juure ülesande teenistusse: see oli wõitlus töölistkassii poliitilise ja sotsiaalse ühesugususe eest ühiskonnas, wõitlus organisatfioonide tunnustamise eest riigi poolt. Enamjagu maades ei peetud töölist weel täisõiguslikuks riigikodanikuks, töölistorganisatfioone peeti kuritegelisteks ning neid piüiti häwitada. Ka praegu weel mafjab üksikutes maades seejuguine häbitaw ja kultuurrahwale alandaw oluford, mille wastu oleme järjekindlalt awaldanud protesti. — Nii jäi ametiühingutele üle wähe aega tegufemiseks teiste küsimuste alal. Selle,

nende ajaloo esimehe järgu lõpetas sõda.

Maailmasõda töi murrangu.

Juba sõja kestes selgus neile rahwafühitidele kes jeni üksi teostanud riigiwõimu, et ilma töölistkonnata pole enam wõimalik wa- lufeda. Sõjawäed, kes aastate jooksul panid oma elu kaalule, olid rahwawäed; sõjawarustuse walmistamine ja rindele toimetamine oli töölistkassii ülesandeks; perekonnad, kes sifemaal suurte puuduste ja wiletjustega wõideldes ootafid sõja lõppu — olid juurelt jaolt töölistperekonnad. Seejuguise oluforra furwel kuhuti mitmes riigis tööliste esindafjad walitfusse. Alga alles rahulepingu sõl- mimisel tuli täies ulatuses awalikult see muudatus, mis töölistkassii findlustas. Joo- tuks teistjuguise oja riigis, kui warem. See on ju esimest korda maailma ajaloo, et ra- huleping sifaldab eriatikleid töwjõu ja töö- liste kaitse üle. Berjailles' rahulepingu 13. oja kannab ühket pealkirja: „Töö“. Selle sühiks on töötajimuste parandamine ra- hwaslikul ja rahwuswahelisel teel. Selle üles- ande teostamiseks loodi eriline organisat- fioon — Rahwuswaheline töötoimifond.

*) Wäited, mis kantud ette R. W. S. majandusprogrammi põhjendamiseks Stokholmi kongressil.

Sellega on ametiühingute poolt algatatud jotsiaalse idee tõine tähtsus rahulepingu sõlmimiseft oja võtnud walitjufte pidulikuude allkirjadega tunnustatud ja tööliiskonna ühedigufsus rõhutatud jcl wiifil, et töötoimkonna juhtimiseft wõtawad walitjufte efindajate kõrwal oja ka wõrdne arv tööliste ja ettevõtjate efindajaid. Rahwuswaheliife töötoimkonna loontine iife annab tunnustust rahwuswaheliife ametiühinguliife liikumise wõimufst tagajärjest; ta on mingiis lootustäratawaks sidemeks ametiühinguliife ajaloo minewiku ja tulewiku wahel.

Pärast jeda, kui tööliiskonna jotsiaalne ühedigufsus wähemalt ametlikult tunnustatud, wõifid ametiühingud ajuda oma tegewufwälja laiendamisele. Rahwuswaheliife ametiühinguliife liikumise teine järk algab —

majandusliku ühedigufsuife

tättemõitmisega. Niiidseft peale, peawad ametiühingud tundma erilist huwi majanduspoliitika wastu. Ja jeda jellepärast, et jotsiaalised küsimused, nagu jeda ka ametiühingud alati jclgesti rõhutanud, on kõige tihedamalt seotud majandusliste küsimustega; teiseks jellepärast, et maailmajõda ja ta tagajärjed olid desorganiseerinud maailmamajanduse jsewõrd, et jelle kokkumarijamine näis olemat paratamatut.

Darford pärast joda.

Sõda oli pea täielikult purustanud rahwuswaheliife kaubanduslikud juhted. Sõdiwates maades oli majandusaparatuur jurelt jaolt ümberkorraldatud sõjamarustufe joetamiseks ja pidi sõja lõpul äkki tulema tagasi rahullesannete juure. Rahulepingud olid olulijelt muutenud riikide piire; wanad riigid purunenud, jeni olnud majandusjuhted katkenud ja loodud uued riigid uute majanduslikufde wahekorradega. Sjegi kapitalistliku majanduskorra alus — rahajüsteem löi tõsijelt wõnkuma. Inflatsioonitont kofutas kogu maailma ja ei lastnud majanduselus jheada jalule rahu ning korda. Nende wapustuste all kannatas eestkätt tööline nii tarmitajana kui walmistajana. Sellepärast arusaadawalt olid ametiühingud sunnitud ajuma kõige tõsijemate ja raskeimate majanduslikufde küsimuste juure. See oli ju Rahwuswaheliife Ametiühinguliife Liidu teene, et ta, aetuma wasturustundest kõifide maade tööliste jaatuife pärast, kofe ajus otjima teid kärijenud majandusjuhetete uuesti sõlmimiseks. Kofe pärast sõja lõppu piustatas ta nõudmise, et loodaw rahwasteliit

ajaks korraldama maailmamajanduslikke küsimusi, tema algatusel ja pealekäimisel kutsuti kokku maailma majanduskonwerts, tema töötas wälja juhtnõõrid ning põhimõtted koorekainete õiglasteks jagamiseks, jotsiaalsete riimiseks, raha kindlustamiseks (stabiliseerimiseks), heakstegemisküsimuse lahendamiseks; tema uuris rahwuswaheliift wõlaküsimust ja tema pealekäimisel wõeti kaaluwiisele rahwuswaheliife jaenu muretsemise küsimus neile riikidele, kel puudus kapital oma majanduse ülesehitamiseks.

Majanduselu rahunemine.

Sõja- ja inflatsiooniajad on niiid jcljtaga. Maailmamajanduse ülesehitamine on teinud kiireid edujamine; aastast aastasse tugewnewad rahu wahekorrad rahwaste wahel. Rahwasteliidu tegewus areneb normaalselt ja ta asub iifka enam tegelema majanduslikufde küsimustega. Walumata näib kõifides maades enam wähem kindlustatud olemat. Heakstegemisprobleem on Dawesi kawa ja äsja ratifitseeritud Youngi kawaga poliitilijest mõjupiirkonnast eemale tõnutatud ja jaanud majanduslikufde kaalutlemiste aiareks. Wiimase fiinne aasta areng näitab, et wana enne sõja aegne kapitalistlik majanduskord, hoolimata neift haawadest, mis talle lõõnud. Amajõda ja inflatsioon, on harukordse kiirufega jälle kofunud. Ning korraldatud majanduskord, mida pärast joda mitmelt poolt piiditi teostada, ei arenenud jeejufufe kiirufega, nagu jeda olid lootnud optimistid. Ja jeda weel wähem, et poliitilijest kõige tugewam majandusfaktor — Põhja-Ameerika ühisriigid, ei awaldanud mingit faldumust jelles uues majanduskorras kaajatõõtamiseks.

Wastuoljja, meie näeme, et Ameerika ühisriigid kaifestawad iife need jidemed, mis neil sõja ajal loodud Euroopa riikidega. Teatawasti ei kirjutanud Ameerika ühisriigid alla Versailles' rahulepingule, nad ei wõtnud ametlikult oja Dawesi-katwa arutamiseft, nad keeldufid ka wõtmaft oja uue kawa wäljatõõtamisest ja nad ei jaada ühtki oma efindajat Waaheli Maailma-panga juhatusse, jelle ülesandeks iifhustada rahwuswaheliife heakstegemiskatufufid. Samuti pole nad ka hõljem litunud ei rahwasteliiduga ega rahwuswaheliife töötoimkonnaga. Sjgal parajal juhufel annawad nad Euroopale tunda, et nad tahawad jääda oma erijooone juure kõifides majanduslikufdes ja jotsiaalsetes küsimustes. Seda jcljufothta

näivad pooldavast ka selle maa kõik rahva-
 tühid; jeda jagavad nii ettevõtjad, kui töö-
 lised, jeda pooldavad põllumajanduslikud
 ringkonnad, aga ka pankade omanikud; samal
 seisukohtal asub senati ja esinduskoja ena-
 mus. Euroopal tuleb jellega arvestada,
 tõmmata sellest järeldused ja luua omale ti-
 hedama koostöö võimalused.

Nii olid vähehaaval kaotanud tähtsuse
 need suured probleemid, mis tungisid esile
 üldise korralageduse ja segaduse päevil. Sel-
 lega ühtlasi tuli ka Ametiühingulisele Inter-
 natsionaalil valida

teistfugune tegevusala,

ta pidi ajuma nii ühtlasi päevaülesannete,
 hoolitsemise mustatöö juure ja jämma kõr-
 wale julged kavad ning suurejoonelised re-
 solutsioonid. Seesugustes tingimustes wal-
 mis meie uus majandusprogramm.

Juba Pariisi kongress võttis vastu pä-
 rast Mertensi referaati maailma majandus-
 lliku olukorra üle — resolutsiooni, milles
 soovitatavse Rahvusvahelise Ametiühingu-
 lise Liidu juhatusle kaaluda liitunud maade
 majanduslikku olukorda ja teha nõukogule
 ettepanek nõudmiste kohta, mille teostamine
 viiks meid lähemale meie lõppsihile.

Selle otjuse täitmiseks asustati sekretariaat

wäljatöötama programmi, mis nüüd lõpuks
 (Stokholmi kongressil) leidis heakskiitmist.
 See oli väga raske töö. Majanduslik are-
 nemiskäik läheb ruttu; mis täna otstarbe-
 hane, võib homme olla iganenud. Pealegi
 ei saamu kõik maad üht ja sama rada ning
 ei pea võrdset tempot. Mis täna siin põle-
 waks päewaküsimuseks, võib teisel jeks saada
 alles mõne aja pärast. Igal maal on aga
 ka veel erilisi asju, mis paratamatult taha-
 wad leida lahendamist rahvusvahelise pro-
 grammi kaudu. Kõike jeda tuli arvestada
 ja kõigele leida lahendamisteed.

Wole kahtlust: ka meie programmi ei saa
 olla igawesti sobiw firele arenemisele, wa-
 rem wõi hiljem peame kindlasti ta muutmise-
 le ajuma. Kuid siiski näib, et ta wastab
 täielikult vähemalt praegusaja nõuetele, et
 ta sisaldab küllaldastel juhtimise ning põhi-
 märkeid meie ühistööle lähematel aastatel,
 kui mitte aastakümnel. See on esimest kor-
 da, kus Rahvusvaheline Ametiühinguline
 Liit on loonud enesele seewõrra põhjaliku ja
 taugeulatustliku tegevusprogrammi. Ja kord
 selle loonud, on juba hiljem palju lihtsam je-
 da muuta ning täiendada wastawalt aja-
 nõuetele.

(Lõpp järgmises numbris.)

Ülewaade E. L. Refliidu nõukogu tööst 13. nov.

Ametiühingute kongress peetakse aprillis.

E. L. Refliidu nõukogu koosolek peeti
 13. novembril s. a. Tallinnas E. L. Refli-
 idu ruumes.

Osa wõttis koosolekust 19 esindajat, 14
 liidust ja ühinguist ja 8 E. L. Refliidu juha-
 tuse liiget.

Koosoleku juhatajaks waliti M. Gustaw-
 son ja abiks Ringsepp, protokolli kirjutajaks
 E. Perdi.

Arwanetega esinesid: J. Piiskar, E. L.
 Refliidu tegevuse üle müödunud poolteasta
 kohta; R. Muist, Rahvusvahelise töökongve-
 rentsi ja Rahvusvahelise Ametiühingute
 Liidu, Läti ja Soome ametiühingute Reflii-
 tude kongresside tööst, milledest R. Muist E.
 L. Refliidu esindajana osa wõtnud. Peale
 läbirääkimisi wõeti arwaned teadumiseks.

Arwanetega kohtadelt esinesid Eesti Rät-
 sepäetöölise Liidu, E. Wäikite Liidu, E.
 Meeste Meremeste Liidu, E.
 Raudteetöölise ühingu, Tall. Metallitöö-
 lise ühingu. Tall. Keemia-paberitöölise

ühingu, Eesti tööliste ühingu, Tallinna
 Maalritööliste ühingu ja Tall. Puutööliste
 ühingu esindajad, kes pea kõik märksid, et
 tööpuudus annab end igalpool tunda ja selle
 tagajärjel on ka raske teha ametiühingulist
 organiseerimistööd. Siiski on jeda mitmel
 pool tehtud väga intensiivset, näiteks E.
 Raudteetöölise ühingu on korraldanud terve
 rea kõnekoosolekuid raudteetöölisele, mis
 andnud häid tagajärgi. Ka teistes ühingu-
 tes tegutsetakse samas suunas.

E. L. Refliidu kodukorra täiendamise
 kohta sõnatõttes teatas J. Piiskar, et E. L.
 Refliit on ringitusena ühest Rootsi jeltfi-
 mehelt saanud koosolekupidamise haambri,
 misfugune karmituusel igalpool lääne-Euroo-
 pas. E. L. Refliidu juhatus paneb ette
 wõtta karmitujele see haamer E. L. Refliidu
 nõukogu koosolekutel wastawa kodukorra
 alusel, mille Refliidu juhatus esitanud nõu-
 kogule. Nõukogu otjustas 17 hädlega 4 was-

tu võtta haamer karvitusele nõukogu koosolekul.

Selle päevakorra punktide arutamisel leidis koosolekul ajat vahetustumine, kus Tallinna Maatritööliste Ühingu esindaja Tannebaum karvitas nõukogu liigete kohta jämedat sõnu. Nõukogu heitis Tannebaumi koosolekult välja.

Järgmine G. L. Refkliidu kongress määrati kindlaks 2. ja 3. aprillil peale 1931. aastal.

Esialgne päevakord võeti vastu järgmisel kujul:

1. Kongressi arvamine, juhatuse ja mandatkomisjoni valimine ja tegevused.
2. Aruanded: a) juhatuse tegevuse ja G. L. Refkliidu sejuksorra kohta; b) liitunud organisatsioonidelt.
3. G. L. Refkliidu tegevuskava ja juhtnõuad järgmise kongressini.
4. Valimised põhikirja järele.
5. G. L. Refkliidu liikmematshude tähtpäeva määramine.
6. R. M. Uidu kongressi otjuse elluviimine.
7. Rahvusvahelised konventsioonid.
8. Sotsiaalse kindlustuse liitumus.
9. Abiandumiste kodukordade finnitamine.
10. Kongressil ülesvõetud liitumused.

S. Piiskari poolt ettekanud G. L. Refkliidu lähem tegevuskava (mille toome ära teisel) võeti vastu ühel häälel.

Üheks raskemaks päevakorra punktiks otjutus „Tööliste Hääle“ liitumus. Nimelt on „Tööliste Hääle“ toonud iga aasta Refkliidule puudujääke, mida juudeti kanda ainult tänu Rootsi ametiühingute toetusele. Refkliidu juhatuse on küll igasugu abinõudega katsumud lewitkut juurendada, kuid see ei ole annud riipalju tagajärgi, et „Tööliste Hääle“ puudujääk oleks tundumalt vähenenud. Paljud ühingu on tõesti väga palju kaasa andanud selleks, et tellijate arv möödunud aastaga võrreldes on tõusnud kolmekordseks, kuid on ka ühinguid kuhu tellitud ei ole ühtegi eksemplari ajakirja.

Ei ole ette näha, et tuleval aastal puudujääk väiksem oleks. Võtke seda arvesse mõttes, tegi R. Muust, kes oli aruandjaks sel-

les liitumuses, ettepaneku — anda tulevikus välja „Tööliste Hääle“ neli korda aastas ja juuovitada ühinguile ja liitudele, et nad kõik telliksid oma liigetele ajakirja. Koosolekul tõsteti ka liitumus üles, kas ei oleks otstarbekohajem tulevikus „Tööliste Hääle“ ajemel välja anda aastaraamatut.

Peale elarvaid läbirääkimisi võeti vastu järgmine otjus:

Räsitades ajakirja liitumusega ka organisaatori palkamise liitumust, tulid nii Refkliidu juhatuse kui ka nõukogu sejuksorale, et tuleb otjida teid palgatiise organisaatori ametisse seadumiseks, kellest loota ametiühingulise organisatsioonidelt alal rohkem tagajärgi kui ajakirjast.

Edasi andis nõukogu Refkliidu juhatusele volituse realiseerida mõnejuugust kaotumiseks kõlbmata varandust, mida Refkliit omandanud mitmejuuguste juuletud organisatsioonide pärandusena.

Koosolekul ülesvõetud liitumuste all arutati praeguse valituse tollipoliitikat, mille kohta nõukogu võttis vastu järgmise resolutsiooni:

„G. L. Refkliidu nõukogu protesteerib igasugu olnud ja kavahetavate tollitõrgenduste vastu ja teeb Refkliidu juhatusele ülesandeks kaaluda protestistreigi korraldamise liitumust“.

Järgmine nõukogu koosolek otjustati pidada üks päev enne kongressi s. o. 1. aprillil 1931. aastal, mille juures siiski G. L. Refkliidu juhatusele volitus jäeti tarbekorral nõukogu koosolekut ka varem kolkku kutsuda.

Üldmuljes oli nõukogu koosolek kõigiti asjalik, välja arvatud Tannebaumi hindmata ülesastumine koosolekul. Rõna see juba mitmes juhtumine, kus Tannebaum häbematumalt teiste G. L. Refkliitu kuuluvate organisatsioonide esindajate vastu üles astunud, tuleks ta Refkliitu kuuluvatest organisatsioonidest kõrvaldada.

Nõukogu teeb Refkliidu juhatusele ülesandeks selgitada „Tööliste Hääle“ väljaandmise võimalust, ning annab volituse tarbekorral „L. S.“ väljaandmise sagedust vähen-

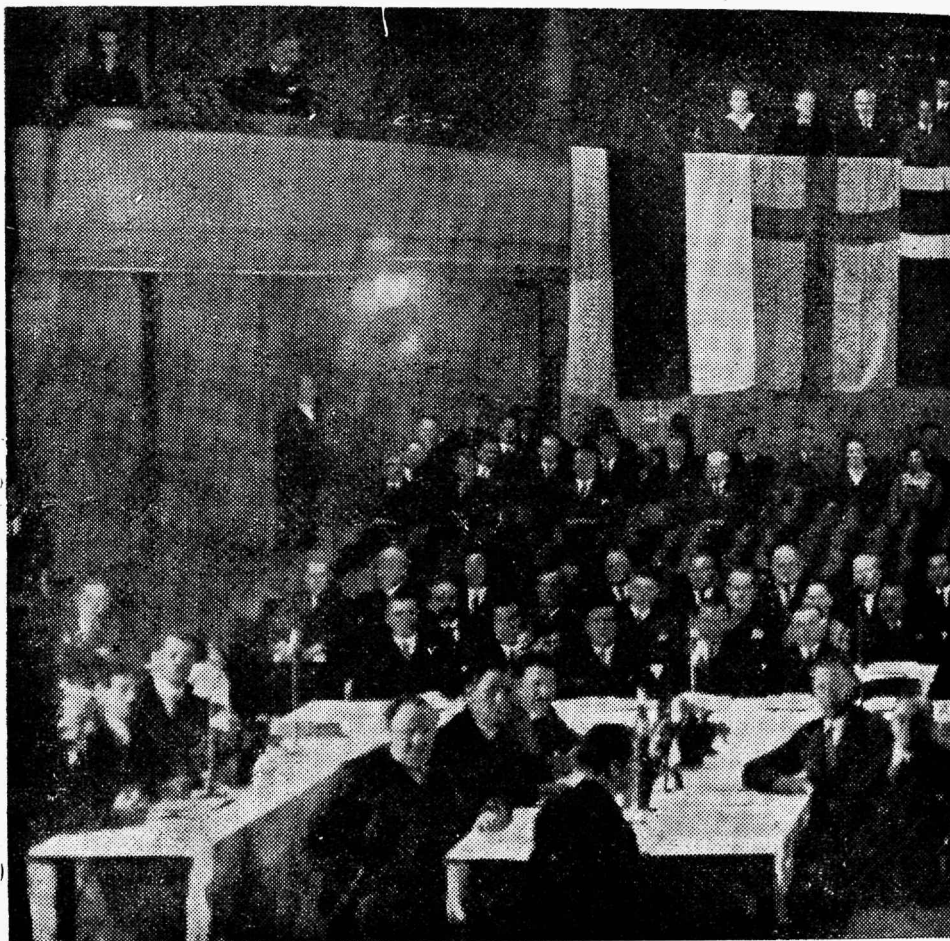
Ametiühinglased! Saatke „Tööliste Häälele“ kirjeldusi oma töökohtadest, palga- ja töötingimustest, ametiühingulisest tegevusest ja kõigest, mis puutub tööliste elusse.

Ametiühingute ligemaid ülesandeid.

E. T. Kesfliidu nõukogu võttis vastu järgmise otsuse:

Ametiühingulise töö alal tuleb tänavu talvisel tööhoajal jaotutada kõigepealt tihedamat siset ja elavamalt läbikäimist E. T. Kesfliidu ja kohalike ametiühinguliste organisatsioonide vahel.

ajal on jäänud loiuks. Selleks on vaja Kesfliidu ja kohalike kesknõukogude kaasabil korraldada erilisi eeltähendatud ametiühingute juhtivate tegelaste (juhatus) nõupidamisi koos keskforganisatsiooni esindajatega,

Soome ametiühingute kongress

Kuna seni olude juures Kesfliit on pidanud tähtsa Tallinnas ka kohaliku keskforganisatsiooni ülesandeid, mis on nõudnud temalt suure osa aega ja töödõudu, tuleb Kesfliit võimalikult vabastada neist ülesannetest, andes need kohaliku kesknõukogu hooldeks, milline tuleb Kesfliidu kaasabil rakendada aktiivsemale tegevusele.

Samuti tuleb võrgutada energilisemale tegevusele neid ametiühinguid, kes võimajel

fõrvaldada loiduise põhjusel, seada kokku töökoava ja otsida teid ja võimalusi selle teostamiseks.

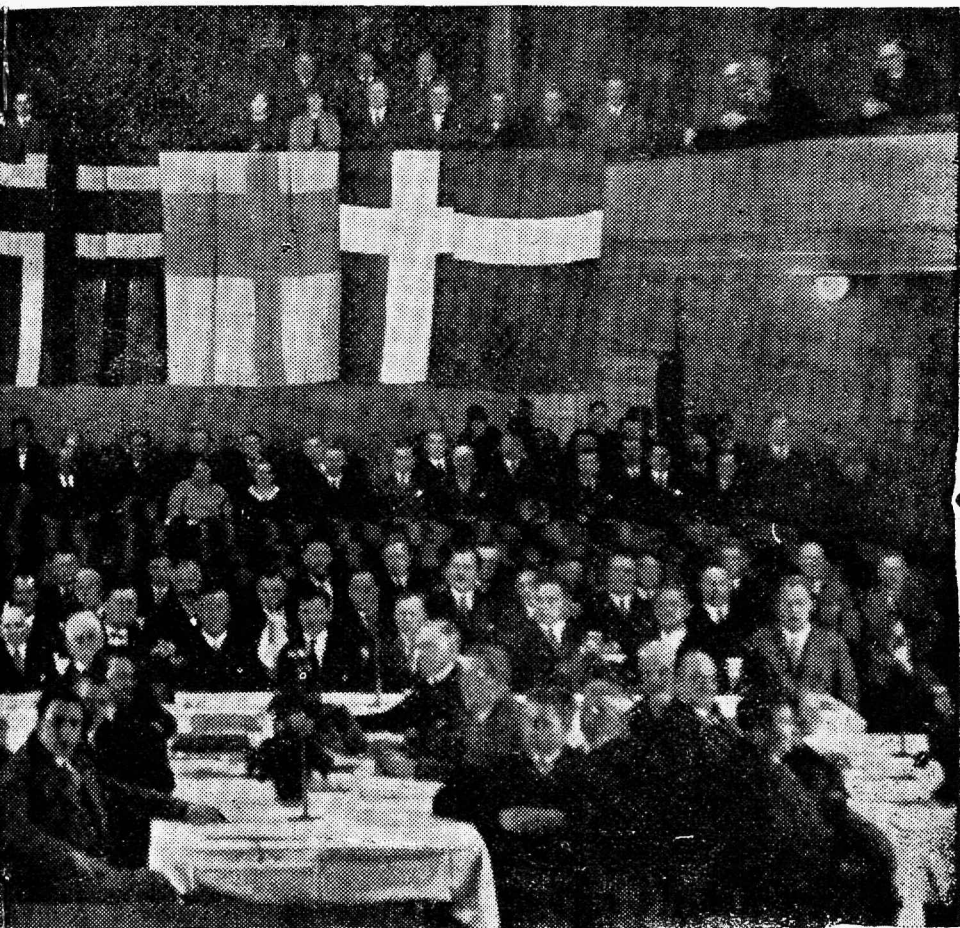
Enam-vähem vabanedes kohalike ülesannete täitmisest peab Kesfliit panema peardõhku ametiühingulisele organiseerimistööle, filmas pidades eesikätt neid tööstusrarione ni³ linnas kui maal, kus seni veel puuduvad ametiühingud, või on need alles organiseerimiskastmel.

Rohalikud keitnudkogud ja ametiühingud asugu kogu energiaga uute liikmete kogumisele, saades selleks ametisse usaldusmehed, kes teevad kohtadel kihutustööd liikmete juurdevõtmiseks, koguvad liikmemaksusid ja täidavad muud ametiühingu juhatuse poolt antud ülesandeid.

Ametiühingulise asjaajamise alal on vaja

ühingu töötajad lihtsasti võtta ühingu kaalumisele, kuidas luua võimalusi oma liikmeile jooksamata tingimustel tarbainete muretsemiseks. Ka töötajate abutamist oma liikmeist mitmesuguste hangetena väljaantavate tööde oma kätte saamiseks tuleb astuda samme, kus see vähegi võimalik.

Ametiühingud ei tohi ka unustada oma

9. oktoobril 1930. a. Helsingis.

maksma panna võimalikult ühtlane ja kindel fond, milleks Reskliit välja töötagu tarvilised juhtnõõrid, juhatustinjad ning korraldagu ametiühingute asjaajajate nõupidamisi ja lühiajalisi kursusi nende elluviimiseks, esitades tarbeforral juhtnõõrid ja kavad nõukogule heakskiitmiseks.

Ünna liikmete majanduslikkude huvide eest hoolitsemise alal tuleb esijoonel walwata, et ehtemõtetes wabade töökohtade atwanemisel neile pääsawad esimeses järjekorras ame-

liikmeile kõnede, loengute ja kursuste korraldamist nii üldiste ametiühinguliste põhimõtete ja taktika üle kui ka kutseoskuse alalt. Samuti tuleb hoolitjeda oma liikmete koostäimise ja mõistliku meelelahutuse võimaluste eest, mitmesuguste koosviitkimiste, perekonna- ja muude õhtute korraldamise teel.

Lõpuks juhib Reskliidu nõukogu ametiühingute juhatuste tähelepanu Reskliidu juhatuse poolt juurel awaldatud üleskiriwale, kus on kätte näidatud rida ülesandeid ametiühin-

guliise liikumise alalt, milliste ülesannete eest tuleb jätkata võitlust loogu energiaga üle maa.

On vaja arendada hoogsalt selgitustööd töölisklassides selleks, et töölisklassil ei ole ega tule oodata oma seisukorra parandamist üksikult mujalt, vaid selleks tuleb ajuda võitlema organiseeritult, kusjuures saadakse kätte niipalju, kui palju juudetakse enestele kätte võidelda ja kinni pidada.

Kui senised võitlusaktid ja sammud pole alati annud soovitud tulemusi, siis on jelle

põhjusteks peale üldise majandusliku kriiside lahendamata asjaolu, et töölisklassi organisatsioonid ei ole tarvilikelt tugevad, milline nähtus omakorda oleneb sellest, et laiad töölisklassid on loitud ja üksikotised oma kutseorganisatsioonide vastu.

Maha loodus ja üksikotised! Energilisele üksimeelsele tegemisele oma käekäigu parandamiseks!

Õiged töölised ametiühinguisse ja nende eestvõttel ning juhtimisel võitlusele parema tuleviku eest!

Soome ametiühingulise liikumise ülesehitamine.

Pühapäeval, 19. oktoobril j. a. astusid Helsingis kokku Soome tähtsamate, juhtivamate ametiühingute esitajad, et luua uus ametiühinguline juhtorganisatsioon, kes tahaks ja oleks võimeline ametiühingulist tegevust ühtlustama, ühinguid lähendama ja edasi viima.

Soome ametiühingulise liikumise ajalooos on jee neljandat korda, kus ametiühingulist organisatsioonide esitajad astuvad kokku ülemaalse ametiühingulise keskliidu loomiseks. Juba aastal 1899 tähtsaks mõtte luua ülemaalist keskliitu. Tõlkorral aga olid võitlemas kaks woolu, ühed soovisid iseseisvat ametiühingulist liikumist, teised pooldasid ametiühingute allumist parteile. Mõlema woolu faitsjad pidasid 1899. a. lõpul erikongressi, kes otsustasid igati omaette luua keskliidu. Ent otsus jäigi teostamata. Alles 1905. a. vabastam üldstreik avastas uued võimalused; lõpuks 1907. a. aprillis loodi keskliit, kes kahe aastakümne kestes tegutses Soome ametiühingulist organisatsioonina, kelle liikmete arv ei ulatanud aga kunagi 30.000. Revolutsiooni aastal 1917 tõusis liikmete arv 160.000-tele. Sõja aja koduõõda hävitas kõik. Alles 1919. a. veebruaris juudeti uuesti luua keskliit ja ajuda tööle. 1920. a. läks keskliidu juhtimine kommunistide kätte; algas sõjameeste vastolude ja küllide ajajärk, mis kestis 1926. aastani, kus lõpuks kommunistide ja sotsiaaldemokraatide vahel loodi kokkulepe, mille järgi nii keskliidu juhatuseks kui ka üksikutes ühingutes pidid mõlemad esitatud olema proportsionaalselt. See seisukord kestis 3 aastat. Ametiühingulistel kongressil 1929. a. teatasid sotsiaaldemokraadid, et nemad enam võimalikuks ei pea kommu-

nistidega üheskoos töötada; algas liikumise lõhenemine. Terve rida juhtivaid organisatsioone oli juba keskliidust lahkunud, kui lapuallikumise mõju all se jeev soome valitus keelas ära nii keskliidu kui ka temasse kuuluvate organisatsioonide tegemise. Müüid on ilakmainitud organisatsioonide vastu tästetud süüdiustus kommunistlikus kihutus-töös taganõttega neid täiesti jumale sügutada.

Müüid äsjapeetud ametiühingulistest kongressist mõeti elavalt oja, teha küllastasid ka naaberriikide ametiühinguliste keskliitude esitajad Taanist, Norrast, Rootsi ja Gestist. Samuti oli küllalijena kongressil ka Rahvusvahelise Ametiühingulise Liidu peasekretär Schevenel. Kongressi töid oli juhtinud ettevahmistam komitee, kes esitas kongressi liikmetele ka täieliku ja täpse tegevuskava nii organisatsioonialal kui ka edaspidise üldise tegemise kohta. See kava, mille kongress heaks kiitis, näeb ette kõigepealt ametiühingulise keskliidu näol. See uus keskorganisatsioon peab toetuma umbes 19-le ametiühingulisele liidule, mis osalt olemas, osalt uuesti luua tuleb wabaametiühingulise töölisklassi liikmetest, mis haarab paljude kutsete ja tööstusharude liikmeid. On ette nähtud liidud metallitöölisele, puutöölisele, ehitustöölisele, müüri-eppelele rähsepatele, loog-konnatöölisele, naha- ja kaapatööstuste töölisele, karbandus alal teenivatele, tekstiilitöölisele, paberitööstustöölisele, trükitöölisele, tekstiilitöölisele, toiduainetetöölisele, transport- ja liiklemisalal töötavatele töölisele. meremeestele, ahjukütjatele, sotsiaaldemokraatliku ajakirjanduse alal ja soome

töölisühingutes töötavatele ametnikkudele (jega-tööliskategooriad).

Alastaid festnud liitkujumus, Soome ametiühingute rahvusvaheliseft juhtest, lahendati otjusjega liituda Rahvusvahelise Ametiühingulise Liiduga ja feikliitu kuuluvad liidud kuulugu vastawatesse kutsejefretariatidesse. Saanuti peawad liidud piilidma ligi astuda Skandinaawia kutsejefretariaatidesse, kuna feikliit ije astub lähomasse kontakti Taani ja Rootsi feikliitudega. Rahvuswahelise töökonwerentfi töist Genfis otjustati oja wotta ja jaata esitajaid rahvuswahelistele töökonwerentfidele. Otjustati wälja andma hakata iist iihist ametiühingulist ajalehte. Peale jelle otjustati luua wõimalikult iist-

lased liitmeraanatud ja liitude põhikirjad, läbi wiia ametiühinguline statistika, ametiühingud teha ijeiseiwaks poliitiliste töölisparteiide juhtes, wõeti seijufohyt iihistegewur'e liitumise fohta jne.

Uue feikliidu esimeheks waliti wana feikliidu esimees, jln. Guttunen. Kongrejs fest's kolm päewa ja lõppes jefretär Sheveneli ja Rootsi esitaja Gfmani terwitustega, kes joowijid joome jeltfimeestele õnne wastloodud organisatjiooni puhul ja awaldasid lootust, et wiimare, temale pandud iilesande juudab läbi wiia, terwendades ja edendades praegusel filmapilgul raskes seijuforras olemat joome töölisliikumist.

Kaubalaewa mehaanikud pidasid nõu.

Ühingu juhatus töötanud energiliselt.

Gesti Kaubalaewa Mehaanikute assisistentide ühingu erakorraline peakoosolek peeti 2. novembril j. a. Meremeestekodu wäikeses saalis kenake fogu liikmete otawõtul, mis näitas, et kaubalaewa mehaanikute assisendid endi päewamurefid ja endi käefäigu eest hoolitjemist kõijelt wõtawad.

Koosolekut juhatas Liigand, protokolleeris — Wahje.

Terwitujena jonatwõtnud iile-Gest'maalise Meremeeste Liidu jefretär Tiitus jelgitas pikemas kõnes eesti meremeeste praegust rasket seijuforda, wäidates, et laewaomanikud olla igatiilgseft eesti meremeeste olukorra halwendamisele ja raskendamisele asunud. Gestkätt palgakärpimise piilie, kui jee wastawate organisatjioonide tugewol wastufeisimisel nurjus, siis laewapere koosjeifu kärpimine, mille tagajärjel paljud meremehed leiwata jäetud ja weelgi jäetakse. Siis järgnes tödaja pikendus laewades mitme tunni wõrra ja hiljuti weel ettepanek wabariigi walitjusele laewameeskonnale laewahukkimise puhul kaotji käinud isiklike waranduse eest ning töötaoleku eest tasumaksu muutmise pärast. Sellele iijaks koormab hiljuti maksmapandud isikutunnistuse ning passide jeadus meremehi wälispassi tasu näol tunduwalt rohken, kui teisi töölisi. Kõdigi jelle põhjal on praegune moment meremeestele kõdige raskem, jefst laewaomanikkude katwatsused asetatsid meremehed wäga raskesse seijuforda, wiilfid meremehed tagasi wiimafimne aasta wõrra, mil dieti algas wõitlus meremeeste õigustlike olukorra kät-

tejaawutamiseks. Merimehed ei tohi lubada jaada teoks laewaomanikkude joowidel.

Sellele järgnes juhatusje liihise aruanne oma tegewuseft, mis peamijelt organisetrimise tööalale piihendatud. Wa on juhatus laewamehaanikute assisistentide kuuluwuse õdigi piilidnud jalule jeada, jefst laewaomanikud on piilidnud neid laewameeskonnaga iije pulga peale asetada, olgugi, et Gesti Kaubalaewa masinajuh- ja meeskonna jõdujeaduse jelgesti ettenäeb assisistentide kuuluwust laewa juhtkonda.

Peale mitmeiilgseid asjalikke läbirääkimisi otjustati iiksmeelele kõdige waljemalt protesteerida laewameeskonna koosjeifu kärpimise, laewa tödaja pikendamise, laewahukkimise korral kaotji käinud meeskonna iiklike waranduse eest tasumaksu muutmise katwatsuse, töötaoleku tasumaksu muutmise katwatsuse ja meremeestelt wälispassi eest wõetawa ebadiglaste maksu wastu.

Selle järele loeti ette ühingu koduford, mis oli wastawa komisjoni poolt walmistatud ja miillise ka peakoosolek ettepanud kujul leidis wastuwõetawaks.

Koosolek oli kõdigi asjalik ja rahulik. Oli näha, et juhatus oli piilidnud kõil teha mis tema wõimuses, et laewa mehaanikute assisistentide olukorda parandada, mille tõttu peakoosolek juhatusjele enda rahulolemist ja tänu awaldas.

Lõpulis leiti, et on wajalik tihje koostöö il. G. Meremeeste Liiduga, miillise iihistõdga meremehed edukamalt juudatsid raskuste wastu wõidelda.

Majateenijate ametiühingu tööst.

Ruumis warjupait. Kursus kutseoskuse tõstmiseks.

Üleriikline majateenijate ametiühing on üks nooremaid meie ametiühingulisi peres — asutatud alles 1926. aasta lõpul. Siiski on selle ühikese aja jooksul suudetud ära teha küll tööd ametiühingulisel põlul, nagu mõisid meenduda 7. nov. j. a. majateenijate ametiühingu poolt korraldatud teedõhtust ojavõtjad, kus anti ülewaade majateenijate ametiühingu tööst.

Räesolevast kevadest peale asub Majateenijate ametiühing Waskjala puisteel 1—1. Peale puht ametiühingulise organisceerimistöö on majateenijate ametiühing omale seadnud ülesandeks muretsjeda peawarju neile majateenijatele, kel koha wahetuise ajal puudub korter — kel puuduvad kuttawad ja omakšed, kelle juures oleks võimalik saada peawarju. Selmiiste aastate jooksul ei saanud ühing jcl alal kuigi palju ära teha, sest puudusid wastawad ruumid. Käesolevast kevadest peale on aga ühingul kasutada seitsmetoaline korter, kus majateenijatel tarwitada 25 moodit. Poole aasta jooksul on majateenijate kodu kasutanud ligi 200 inimest.

Kuid Majateenijate ametiühing ei ole rahuldunud nende saavutustega, waid on ka

järjekindlalt tehtud tööd organisceerimise alal, korraldatud kõnekoosolekuid oma liikmele, kus selgitatud ametiühingulise ühinemise tähtsust ja wajadust.

Ka on ametiühing tähelpanu pööranud kutseoskuse arendamisele, korraldades majateenijatele külmade hõõkide valmistamise ja lauakattimise kursuse, mille lõpupäewaks oli ka 7. novembril korraldatud teedõhtu, kus ka kõik ojavõtjad mõisid meenduda, et külmade roogade valmistamises ja lauakattimises ei pruugi majateenijad häbeneda ka meie paremate restoraanide kofkade ees.

Teedõhtul andis K. Tulp, üks majateenijate ametiühingu asutajatest, ühikese ülewaate majateenijate ametiühingu tegevusest, üle andes kursuste juhatajale ka wäärtuslikku mälestusefeme.

Kokkuvõtetult mõib tähendada, et üleriiklise majateenijate ametiühingu juhatus on teinud tagajärjerikkalt tööd ametiühingul jcl alal. Sääb ainult soowida, et jamas juumas ja sama energiaga edasi jatkatakse, pühendades tähelpanu iseäranis organisceerimistööle, mis eelduseks tagajärjerikkale tööle ka teistel tööaladel.

R. M.

Lukustatud piirid.

Tööliste jaoks on tänapäewal kultuurriikide piirid lukustatud. Kes oma kodumaal ei leia tööd, see peab arwestama tõsiasjaga, et teda kufagil mujalgi ei nähta heameelega. Sõiba enne maailmasõda piiluti teataval määral piirata sisseerändamist, kuigi jcll ehtekäandel, et hoida ära „soowimatu olluse“ juurewoolu. Keegi ei lauujunud aga jónagi sisseerändamise keelu põhimõttest. Ümeeriika Ühskriikides piiluti takistada sisseerändamist erilise „pearaha“ tõstmisega; Austraalias nõuti igalt sisseerändajalt, et ta „oskaks kirjutada 50 sõna“. Sellega taheti ärahoida kirjaoškamatute ja jeeega kultuuriwaeje olluse walgumist maale. Alles kasvaw tööpuudus sulges lõpulikulult piirid sisseerändajatele.

Sietü ilana et oleks kannatanudki tööpuduse all, kama Põhja-Ümeeriika maksma seaduse, mille alusel 1924. aastast alates lubati rännata sisse ainult 2% 1920. aasta sisseerändajatest. Seega juruti sisseerändajate arv aastaks 150.000 peale alla, kuma see enne

jõda kõikus warbes miljoni ümber. Nii näiteks 1914. aastal rändasid Põhja-Ümeeriikasje 1.218.480 inimest. Sõja aastatel langes see arv muudug. 1923./24. aastal aga oli tõusnud uuesti 706.896 peale. Sisseerändamise piiramine praegusel määral on teostatud peaauskjalikulult ametiühingute nõudel ja ifegi wastu ettevõtjate tahtmist, kes waga hirmustasid saada teistest riikidest odawat tööjõudu. Nagu kaitsetoll peab eemaldama odawat wäliskaubat mõistluse, nõnda peab sisseerändamise piiramine kindlustama siseturul inimliku tööjõu hinna. — Niifugusel jefujukohal asjuwad Ümeeriika ametiühingud. Ja jcllest saame aru, kui wõtame arwestesse, et näiteks Ümeeriika mustatöölistegi palgad wõrreldes enne sõjaaegsetega on õige tuntawalt tõusnud. Sisseerändajad aitajid jclle aga kiiresti juruda alla.

Muudugi rahwuswahelise ühistunde jefujukohalt ei saa wõtta heaks jeejuguist jefukupaita, kuid inimlikult on jee mäistetanu ja

õigustatav. Crti veel nüüd, kus maa ägab ränga tööpuuduse all.

Samuti on arusaadav inglise töölisklassi huulitõde, et ükski välismaalane ei pääjeks ilma vastava loa ja heakskiitmiseta palgalisele teenistuskohale. Luba aga antakse iikfi jcl juhujel, kui oma kodanikkude keskel ei leidu iihki, kes saaks toime vastava tööga. Kõik välismaalased, kes töötavad Inglismaal, kuuluvad waljule registreerimisele ja kontrollile. Kes jõ dab Inglismaale ilma et ta iihki palgalist kohta võtaks, näiteks õppima iikfooli, peab sissejõidul õjitama tõenduse, et tal on iiklaldajelt raha äraelanijeks. Wastajel korral jaadetakse ta junniviisil tagasi üle kaanali. Talt võetakse jona kohta mitte pidada. Tabatakse ta aga teenistujelt, siis trahvitakse teda õige tuntavalt ja peale selle jaadetakse maalt välja.

Wähe pehmemaid abinõusid tarvitatakse jissjerändajate vastu maades, kus tööpuudus wäiksem, näit. Prantjumaal. Aga ka siin

on välismaalastel keelatud töötamine ilma omavalitjuse loata. Sellegagi tahetakse ära hoida ülearu tööjõu juurewõulu ja tööpuuduse tekkimist.

Seni kui iga maa kujutab enesest piiratud majanduslikku iihku, ei kao ka jissjerändamise keelud. Alles tollipiiride kadumisega awaneb elawale tööjõulegi wõimalus tegutsemiseks kõigjal, kus ta jeda joomib.

Kus leidub tooresaineid, sinna waljub loomulikult ka enam inimesi; seal, kus aga tänu tollipiiridele, kunstlikult kehtinud tööstus, peab see kokkuwarijema. Kindlasti toob see kaasa palju kannatusi ja raskusi. Kuid tihtigi on majandusjeadused tugevamad inimeste tahetelt. Ja majandus nõuab, et riigid peavad kord astuma üle oma kiihastest walmuslikkudest piiridest. Wõtku see aega kui palju tahes, kuid kätte jõuab ometi tund, mil peavad nurduma hufuriivid riikide piiritulpadelt. Siinawõlbe läheb praegune arenemise käik täie hooga ja ei leidu jõudu, mis jundaks jeda takistada.

Wõitlusse reaktsiooni vastu.

Rahe internatsionaali üleskutse.

Rahvuswahelise Ametiühingulise Liidu juhatus iihes Sotsialistliku Töölisinternatsionaali juhatusjega pidasid 29. okt. Kõlnis iihise koosoleku, mis oli pühendatud reaktsiooni vastu wõitlemise kiihimisele. Koosolek wõttis vastu iihelhäälcl järgmise resolutsiooni.

Koosolek peab tööliskonna tähtsamaks kohujeks astuda õige terawamal kujul walja demokraatia ja rahwa õiguste kaitjeks neis maades, kus reaktsioon tõstab pead; kõikide maade töolistelt oodatakse, et nad wõitlusse kistud maade tööliskonda ei toetaks iihki kaastundeawaldamisjega, waid annaksid neile ka ainelist toetust.

Crti suurrt abi on tarwis anda poola jeltfimeestele. Poola jündmustest on ajalehed iiklalt põhjaliku iilawaate boonud, nõnda et wõib jääda ära iihkijasjalik abiwajaduse põhjendamine. Pole kellegi saladus, kuidas seal rumalatel ja õjitud ettekäanetel wan-

gistati juur oja töölisklassimise tegelasi — nii poliitilisi kui ametiühingulisi. Nende jaa tus on tume ja keegi ei tea, mis wõib veel wabaduses olewatega juhtida.

Ametiühingute aineline seisuford pole aga hea. Ruuduwad rahajummad wangistatute toetamiseks, kõnelemata veel wõitlusse jatkamisest. R. U. D. ja S. T. juhatusjed pöörduwad jellepärast kõikide maade töolistele poola üleskutjega anda Firet abi poola jeltfimeestele. Mil moel iihkitud maad raha koguwad, kas annawad oma kassadest wõi korraldawad korjandusi — jäägu nende enda wtsustada. Peaasi, et ainult abi antaks.

Kõik korjandused ja annetused palutakse jaata jeltfilitude kaudu Matteotti-fondi, mille juhtimisest wõtawad oja mõlemad Internatsionaalid. Ejalgu on sellest fondist antud poola jeltfimeestele 10.000 hollandi guldenit. Peale selle annetas Inglise Ametiühinguline Liit 250 maala.

„Töölise Häälcl“ lugejatele.

„Töölise Häälcl“ talitus palub lugupeetud tellijaid oma elukoha muutmise korral warakult talitusele teatada uus aadress, et hoida ära numbrite kaotaminekut.

„T. H.“ talitus.

Schweitsi ametiühinguse Liidu 50-aastane juubel.

Glaw kongress Luzernis.

Schweitsi Ametiühinguline Liit pühitjes oktoobrikuul oma 50-aastast sünnipäeva, mille puhul oli kutsutud kokku Liidu kongress Luzerni 18.—20. okt. Sellest kongressist osavõtt kujunes harufordiselt elavaks. Kuigi Liidu juhatus polnud teinud mingitugi kühutust kongressi korraldamiseks, polnud ettenähtud isegi pidulikke kärerikkaid koosolekuid, mis tavaliselt meelitavad kokku uudishimulisi hulki, olid siiski Luzerni kongressile saanud kõik ametiühingulised liidud oma esindajad ja peale selle hulki küllalisi siite- ja wälismaist.

Suwitaw, et kongressi päewafordagi olid wõetud ainult asjalikud küsimused — nagu tööpuudus, selle wastu kinnitamine, sotsiaal-

kindlustus, tööpäewa küsimus jne. Ükski küllalaste termitused olid ainjad, millest wõis järeldada päewa pidulikkust. Kuid see ei tähenda kaugeltki, nagu ei saaks Schweitsi ametiühingulased aru juubeli tähtsusest. Ei, wastupidi, juubeli-kongressi tagasihoidliku korraldusega tahtsid nad allakriipsutada, et nad, tundes oma jõudu, ei mõtke jellega hakata hooplega, waid erakorralise osavõetuga kongressist märgiwad ära oma taht minna sama sihtkindlast ja sama energiaga edasi, nagu see juundinud möödunud 50 aasta jooksul. Juubel ei olnud neile pidupäewaks, waid jõudude koondamise ja ühise tahte korastamise ajaks.

Töötute meremeeste koosolek.

Töötute meremeeste koosolek peeti 23. nov. j. a. Meremeestekodus. Osavõtjaid oli rohkesti. — Juhatas N. Liitus, protokolleeris B. Beet.

Päewafordas oli aruanne eelmisel koosolekul walitud delegatsiooni poolt, tööpuuduse wastu wõitlemisel tehtud sammudest.

Aruandja Schönberg wäitis, et riigivanem olla wastu wõtnud delegatsiooni kühid töötute meremeeste nõudmiste kohta olla õige wähe lootusi annud. Soowitanud muuseas meremeestele talweks Saare- ja Siimaale minna. Delegatsioon wastanud, et suurel osal meremeestel ei ole jõukaid wanaemaid, kes suudaksid talwe läbi endi poegi toita ja wäga madalate palganormide pärast ei ole wõimalik tagawara korjata, et üle talwe saaks kodus ära elada.

Meremeestekodu allesjätmise nõude kohta olla riigivanem tähendanud, et see praegune kodu olla meremeestele liiga suur, millepärast wähemalt pool sellest majast soowitaw olla mõnele teisele ametiajutusele anda.

Teiste nõudmiste kohta jätnud riigivanem wastuse andmata, lubades neid läbi kaaluda.

Murinat kühitas meremeeste seas asjaolu, et wabariigi walitus ei olla senini wälja annud laewameeskonna koosseisu alammäära määrust, mis sügune määrus oleks pidanud juba 1927 a. wäljaantud saama. Ohtustati delegatsioon meeteedewalitusesse saata järelepärima põhjuseid millest on tingitud sarnane paari aastane wiiwitus.

Teiti wajaaliks kühjuda järgmisele üldkoosolekule Meremeestekodu wanemat, keda palutakse aruanda Meremeestekodu tegewusest meremeeste wahetalituse alal teenistuskohdade hanfimisest.

Samuti otjastati lähemas tulewikus kõnekoosolek korraldada tööpuuduse wastu wõitlemisel tehtud korralduste kohta.

Koosolek oli asjalik ja kõigiti korralik, mis näitas, et meremehed kõigiti enda olukorda tõsijelt wõtawad ja üksmeelsest pühitawad endi huwide kaitseks kõik teha mis wähegi wõimalik.

Teadusemehe otsus kapitalistliku majanduskorra suhtes.

Ainulus majandusteadlane prof. Schulze-Gävernitz käsitab hiljuti ühes tähelepanuwäärivas artiklis masina tähtsust kapitalistlikus ühnamajanduses. Ta lähtub seisukohast, et

senini kõik tehnika edusammud pole ometi wõimaldanud muretseada rahwa enamusele tawwilisi eluülespidamistarbeid. Tõegi rikkas Ameerikas on 10 miljonit perekonda, kes ei

jaa üle elatismiinimumi, kuna teisel 10 miljonil perekonnal puudus üldse kultuurilise eluülespidamise võimalus.

Kui võtta arvesse juurt tööpuidust, mis masin enefega toonud (1924—1926. a. tööstuslik tootmine Ameerikas 88% võrra, sellejuures vähenes töötajate hulk 12% võrra), siis on Schulze-Gävern'i avaldatud väide täiesti õigustatud, et hoolimata tootmisviiside tehnika edust on maavalt tõusnud masinate heaolu indeks.

Masini tööpuidu kõrval ahvardab perioodiline tööpuidus neid, kes „alaliselt“ tööl ettevõtetes, sest korraldamata vahetud tootmisviiside vahel ja ostujõu vahel kutsuvad ühele tootmisviisile, mille tõttu tootmisviis peab aegajalt kas ajutiselt täiesti järele, või jälle püritud kujuk tegevuse. Sellest

järgneb, et kapitalistlik majandussüsteem ei suuda täies ulatuses ära kasutada olemasolevaid tootmisviisid ühiskonna rikkastate jaoks mitte väärtustega. Minust järeleostu jõu teadlik suurendamise poliitika palgatuude paranemise näol suudab kuu fin parandust, kusjuures Schulze-Gävern' arwab, et järgi kriisi aegadel palgatuude tõstmine aitab kiiremini lahendada kriisi.

Ei tehta jeda aga mitte, siis tähendab masin kapitalistliku majandusviisi juures alalist tööpuidust, alalist kriisi, ületootmist, alatootmist, teravat klassivõitlust ja imperialistlikku vägivaldapolitiikat.

Teiste sõnadega üteldes — rassistseerimine ja mehhaniseerimine muutuvad ainult loomuliku majandusviisi juures õnnistuseks inimkonnale.

Teateid ametiühingutest.

Toidu- ja maitseainete töölise ühing areneb.

Õnnistatud ja maitseainete töölise ametiühingu pooleaasta peakoosolek peeti 28. septembril „Töölise Kodu“ ruumides. Aruandest selgus, et ametiühing areneb jõudjasti, juure on tulnud hulk uusi liikmeid.

Täiendavalt valiti mitmeid juhatusi liikmeteks Leirost, Kimmel ja Loode.

Koosolekul selgus, et ühingu poolt ametisse kutsutud kurator on tegutsenud väga energiliselt, kuigi teda ettevõtjad kohtleavad sageli toorelt ja sõimuga. Kurator töötab praegu tasuta, või saab juhuslikku tasu. Kuratorile tasumiseks otustati võtta ette korjandus liikmete hulgas. Annetusi selleks otsustati võtta vastu juhatus ühingu ruumides W. Pärnu mnt. nr. 31, kr. 4 igal teisipäeval ja laupäeval 7—9-ni õhtul.

Kõrvalt otustati erilist rõhku panna energiliselt organiseerimistööle, hoolimata sellest, et ettevõtjad teevad praegu suuri takistusi töölise ametiühingusse astumisel.

Briti ametiühingud protesteerivad vägivaldtegevuste vastu Poolas.

Briti Ametiühingulise Viidu peanõukogu otustas oma äsja peetud istungil avaldada teravaimat protesti Poolas toimuvate hilisemate hullumeelsete vägivaldtegevuste vastu, eriti mõistab ta aga hulka ametiühingulise va-

haku tegevdamise ja ametiühingulise võrgu lõhkumise. Otustades veelgi muuseas nii:

„Peanõukogu tuleb põlastusega, et poola valitsus purustanud kõik kohalikud ametiühingulised organisatsioonid, konfiskeerinud nende varandused, heitnud mitmesugustel ettekaaneltel vanglasse sajad ametiühingute juhid ja usaldusmehed ning järgi ametiühingulise tegevuse esimehe. Kõikjal aga loodakse fašistlikke organisatsioone selle avaliku sihiga, et hävitada viimase demokraatlike institutsioonid. Peanõukogu nõuab poola valitsuselt kõikide ametiühingulaste vabastamist ja nende seaduspärase õiguste taluleseadmist.“

Raudteelastest streigilõhkujate internatsionaal.

Siljuti läbisitas mitmeid ajalehti teade, et ligemal ajal ajutatakse uus internatsionaal, kes peab ühendama kodanlike ilmatavate raudteetöölise ja teenijate ühinguid Skandinaavias ja Sda-Euroopas.

Maag nüüd selgub, on teepoolst käimas sellelaadilised püüded ja ettepaneku tegijaks otustus üks Läti raudteelaste organisatsioon. Selles organisatsioonis on umbes 4000 kõrgemat raudteeametnikku ja ta tegemust iseloomustab asjaolu, et ta Läti tekkitu kuuluma raudteetöölise ametiühingu palgastreigi puhul etendas streigilõhkujate oja. Teiselt on iseloomulik, et Läti taguline valitsus nimetas selle organisatsiooni esimehe sel aastal Genfi töökongressi jaadiks töö-

liste poolt, mille puhul Läti ametiühinguline fekkliit tõstis ägedat protesti. Sama tööliste esitaja oli ka ainuke, kes Genfis hääletas Itaalia fashisti mandaadi kafuks.

Ei ole mõimatu, et walitjufe jellekohase märgu peale nüüd püütakse leida tuge rah-

muswahelises ulatuses, et järgmiseks töökonverentsiks kõwendada oma jõudu. Üks asi on jiski kindel: siin on tegemist puhtreaktsiooniliste püüetega, mis sihitud tagajelja hooi löömiseks wabaametiühingulistelt organiseeritud töölistkonnale.

Palju kulub nõõri Eesti rahwa ülespoomiseks.

(Kõldekene elust).

Eesti „Lapua“ siindis teatavasti Tallinnas „Kuld Lõwi“ kõrtfisi.

Olen kuulnud arutatawat, et „meie Lapua“ oleswat lapsemäng, millele ei tarwitse pöördä kõjst tähelepanu.

Uga on see tõesti nii?

Kuigi ma ei pea end ses suhtes asjatundjaks ega kellegile nõuandjaks, aga ma waatan jiski lastiste filmadega enese ümber. Lubatagu mul jisk tuua sõreeni meie igapäewasest elust, mida wõib wiimase ajal näha pea igas awalikus lokaalis.

Jstuwad neli meest lauas. Kõik kaitsekiitlased. Ei inesta wist kedagi jutu Tallumine poliitikasse.

„On meil aga walitjused!“ hüütab üks. „Meie mõidelnud ja oma jõuga tõmmanud traatata enese ümber, aga waat, seal tulid optandid ja nemad walitjead. Ministrid optandid, ministri abid optandid ja meie, wabadusõjalased — kuula nende käskul Kus on siin ford ja digus?!“

„Muidugi, pole forda!“ wastab teine. „Kuudas kaabki olla forda, kui wafikafawatadad juhivad riiki. Wafikafawatamine pole ometi lastefawatamine. Uga niifugune inimene panna kse ametisfel..“

„Üldse,“ ütleb kolmas, „see „partii-meeste“ walitjemine ei kõlba kuhugi. Mõh, seal on — muid ei kuule kui Ostra-Dinas — kas pole kõji? Uga mis on Ostra-Dinas — partii inimene. Jga seejugune jots tiub walitjema. . . On meile neid tarwis.“

Lauale tuwakse mied pudelid ja kõrge riigipoliitiline filosoofia lähew täiel aurul edasi.

„Roosmanile määrati 2.000 krooni... sõbrad maksawad muidugi... See ei tapa meel. Annab hoogu arwab üks topstwendadest... Meil on 25.000 piisfi. Jgaliühel on 47 padrunit... Rehkenda mitu padrunit see teeb? — Kas jaad aru — 25.000 piisfi...“

„Padrun“ — ütleb teine — „ei tee meel midagi!“

„Uga padruni taga on mees“ — wirutab esimene rusikaga lauale — „iga padrun maksab ühe mehe elu!“ See on „kõrgem matemaatika“ — ütles, mitu meest langeb... Lähew aega niipalju kui tahes, „partii-mehed“ peawad minema... meil on 25.000 piisfi... ma ei ole mitte mõni reamees, tean mida kõnelen.“

Wahapeal ilmub lokaali kõwerate pilwedega wanahärra — terwituste järgi pedagog. Temagi ei ütles ära ühest kõwast „kshwiit.“

„Sohn“ hüüawad teda teised, „sinu waline diktaatoriks. Ütle, palju kõrgema matemaatika järgi lähew tarwis nõõri, et puua ules kolmandil eesti rahwast!“

John mõtleb, rehkendab. — „Palju on tarwis ühe ulespoomiseks?“ — küsib ta...“

Täpelt ei tea keegi. Ükski märsketest poofatest pole meel iiflikult katset läbi teinud, kuid kõik on weendumusel, et kui 47 padruniga kaab kufutada walitjust, jisk pärast jeda tuleb hakata pooma... See on paratamatult tarwilik... Palju selleks nõõri lähew ja kos Eesti wabarügis üldse on niipalju nõõri olemas, jedagi ei teata. Jgatahes teeb üldine fogu märskelt walitud „diktaatorile“ ulesandeks wäljarehkendada, kui palju peab määrusliku wäliswaluuta eest wedama sisse kallist nõõri, et jätüks fogu eesti rahwa ulespoomiseks — muidugi wäljaarwatud juuresolijad ja 25.000 meest, kellele demokraatlik wabariit annud kätte piisfid.

Mehed tõufewad lauast ja tahawad lahutada lokaalist. Ometi ei lähe see meel eialgu nii libedasti. Einelaua preili hüüab meestele järele: palun makssta arwe, see härra seal wõttis kolleti aga jeni alles maksmata!... Wabariit jääb jeks korrafs kufutamata.

EESTIMAA TÖÖLISÜHINGUTE KESKLIIDU

= juriidiline büroo =

V. Pärnu mnt. 31—4

on nüüd avatud igal teisipäeval ja neljapäeval kella 4—5 p. l.

Nõuandmine ja kohtus etteastumine

ametiühingute liigetele tasuta.

Mitteliigetele nõuanded 25 sendist kuni 1 kroonini, palvekirjad 50 sendist kuni 3 kroonini; üksikud etteasted kohtus 10 krooni. Nõudeasjad vann. adv. tasu normide järele.

TÄHELEPANU!

SOODUSTUS KÕIGILE AMETIÜHINGUTE LIIGETELE JA „TÖÖLISTE HÄÄLE“ LUGEJATELE.

Eestimaa Töölisühingute Keskliit müüb Keskliidu kirjastusel ilmunud ja ladusolevaid raamatuid kõigile ametiühingu liigetele ja „Tööliste Hääle“ tellijaile järgmise hinnaalandusega:

E. JOONAS'e „**Ametiühingud, nende ülesanded ja võitlusvahendid**“. Hind 25 senti (50 senti).

E. JOONAS'e „**Ametiühinguline liikumine meil ja mujal**“. Hind 5 s. (10 s.)

J. KLESMENT'i „**Palgaolude korraldamine seadusandlisel teel**“. Hind 10 senti (15 senti).

Peale eelnimetatud teoste on E. T. Keskliidult võimalik saada piiratud arvul Rahvasteliidu Tööbüroo 10-aastase juubeli albumi, saksakeelses tekstis, missuguse albumi hind on 3.50 kr., Eestimaa Töölisühingute Keskliidult tellides aga kõigest Kr. 2.50. Albumi kohta on kirjeldus ilmunud „Tööliste Hääles“ nr. 5.

Kasutage juhust igaüks ja tellige wiiwitamata eeltähendatud raamatud.

Neile, kes raamatute hinna postmarkides ehk posti kaudu E. T. Keskliidule ära saadavad, saadetakse raamatud posti teel koju kätte.

Tellimiste aadress: Eestimaa Töölisühingute Keskliit, W. Pärnu mnt. 31—4, Tallinn.

Töölised omandage töölikirjandust!

Eestimaa Töölisühingute Keskliidu kirjastusel on
ilmunud raamatud:

E. Joonas, **Ametiühinguline liikumine meil ja välismaal**
hind 10 senti, „Töölise Hääl“ lugejatele ja ametiühingu
liikmetele 5 senti.

E. Joonas, **Ametiühingud, nende ülesanded ja võitlus-
vahendid** — hind 50 senti, „Töölise Hääl“ lugejatele
ja ametiühingu liikmetele 25 senti.

„Töölise Hääl“ 1928 aastakäik — hind 75 senti.

„Töölise Hääl“ 1929 aastakäik — hind 75 senti.

Eestimaa Töölisühingute Keskliidul ladus olemas järg-
mised Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu kirjastusel
ilmunud raamatud:

C. Mertens, **Die Gewerkschaftsbewegung in Belgien.**
Walter M. Citrine, **Die Gewerkschaftsbewegung Gross-
britanniens.**

Joh. Sassenbach, **Fünfundzwanzig Jahre Internationale
Gewerkschaftsbewegung.**

Sigrid Hanson, **Die Gewerkschaftsbewegung in Schweden**

Richard Seidel, **Die Gewerkschaftsbewegung in Deutsch-
land.**

**Fünftes Jahrbuch des Internationalen Gewerkschafts-
bundes 1927.**

**Tätigkeitsbericht des Internationalen Gewerkschafts-
bundes über die Jahre 1924, 1925 und 1926.**

**Protokoll des IV. Ordentlichen Kongresses des Inter-
nationalen Gewerkschaftsbundes.**

**Internationale Gewerkschaftliche Arbeiterinnen-
konferents.**

„50 Jahre Gewerkschaftsbewegung in der Schweiz“.

„Der Schuz der Arbeitenden Jugend“.

„Nie wieder Krieg“.

Raamatuid võib tellida aadressil: Tallinn, V. Pärnu m. 31—4.